

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر
فصلنامه‌ی علمی- پژوهشی فضای جغرافیایی

سال دوازدهم، شماره‌ی 39
پاییز 1391، صفحات 120-95

محمد رضا حافظ‌نیا¹
الهه کولایی²
مه‌دی کریمی³

نقش فضای جغرافیایی در رقابت قدرت‌ها مطالعه موردی: آسیای مرکزی پس از جنگ سرد⁴

تاریخ دریافت مقاله: 1390/01/27 تاریخ پذیرش مقاله: 1390/06/19

چکیده

فضای جغرافیایی و به تبع آن ارزش‌های فضا نقشی مهم در رفتار کشورها دارد و الگوهای رفتاری متفاوتی مانند همکاری، تعامل، رقابت و ستیز را می‌آفریند. این تحقیق به بررسی نقش فضای جغرافیایی آسیای مرکزی در رقابت قدرت‌ها پرداخته است. روش انجام تحقیق در این پژوهش، روش توصیفی- تحلیلی و ابزار گردآوری اطلاعات، روش کتابخانه‌ای (اسنادی) و پرسشنامه‌ای می‌باشد. نتیجه تحقیق حاضر با تکیه بر یافته‌های میدانی و کتابخانه‌ای نشان می‌دهد که فضای جغرافیایی آسیای مرکزی و به تبع آن ارزش‌های این فضا در رقابت قدرت‌ها در این منطقه موثر می‌باشند. مهم‌ترین ارزش‌های جغرافیایی که موضوع رقابت می‌باشند عبارتند از: موقعیت جغرافیایی، منابع انرژی، مسیرهای انتقال انرژی، سازه انسانی و بازار مصرف آسیای مرکزی.

کلید واژه‌ها: فضای جغرافیایی، ارزش‌های جغرافیایی، آسیای مرکزی، قدرت، رقابت.

Email: mhafeznia2006@yahoo.com

1- استاد رشته جغرافیای سیاسی در دانشگاه تربیت مدرس.

2- استاد رشته روابط بین‌الملل در دانشگاه تهران.

3- دانش‌آموخته کارشناسی ارشد جغرافیای سیاسی، دانشگاه تربیت مدرس؛ عهده‌دار مکاتبات. Email: karimimahdi65@yahoo.com

4- برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس.